

7/29658
SK 42

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-731/380/689

Konu : Yazılı soru önergesi

09/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 01/10/2013 tarihli ve 43452547-120.00-143472 sayılı yazı,
b) 21/10/2013 tarihli ve 4382/8426 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Emine Ayna tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29658 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-731/379/688

Konu : Yazılı soru önergesi

09 / 06 / 2014

Sayın Emine AYNA
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29658 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı, ceza infaz kurumlarında ise bu kavrama dayalı bir sınıflandırma bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumlarına, haklarındaki mahkûmiyet hükümleri kesinleşerek infaz aşamasına geçen "hükümlü"ler ile mahkemelerce verilmiş tutuklama kararlarına dayalı olarak "tutuklu"lar alınmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 8. maddesinde, kapalı ceza infaz kurumlarının, iç ve dış güvenlik birimleri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan tesisler olduğu;

2- "Kurumların iç güvenliği" kenar başlıklı 33. maddesinde, kurumların iç güvenliğinin infaz ve koruma görevlileri tarafından sağlanacağı; iç güvenlik görevlilerinin gerektiğinde dış güvenlik görevlileri ile işbirliği yapabileceği; açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlilerinin firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması bakımından gözetim ve denetimle yükümlü oldukları;

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü, "Güvenlik ve gözetim servisi" kenar başlıklı 22. maddesinde, güvenlik ve gözetim servisinin, kurumun güvenliği düzeni ve disiplininden sorumlu olduğu; infaz ve koruma memurunun, kurumun güvenlik, düzen ve disiplininin sağlanması, hükümlülerin kurum içindeki hareketlerinin takip ve kontrolü ile gözetimi ve kurumun temiz tutulması ile hükümlülerin iç yönetmeliklere uygun surette hareket etmelerini sağlamakla görevli olduğu,

Hükümlülerinin yer aldığı malûmlarıdır.

III- Yukarıdaki hükümler uyarınca, ceza infaz kurumu personeline yüklenen iç güvenlik, denetim ve gözetim yükümlülüklerinin daha sağlıklı yerine getirilmesi, hükümlü ve tutukluların birbirlerine, ceza infaz kurumlarında görevli personelin hükümlü ve tutuklulara karşı davranışlarının kontrolü amacıyla, önleyici bir tedbir olarak ceza infaz kurumlarında ortak kullanım alanları kameralarla izlenmektedir.

Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarının kayıt altına alınması, açık ceza infaz kurumları ile kapasitesi düşük ilçe ceza infaz kurumları dışındaki ceza infaz kurumlarında uygulanmaktadır. Ortak yaşam alanlarının kayıt altına alınmasına ilişkin uygulama, salt kadın hükümlü ve tutuklulara yönelik bir uygulama değildir. Hükümlü ve tutukluların oda, koğuş, tuvalet ve banyo gibi özel yaşam alanları da bu uygulamanın dışında bulunmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarına ilişkin görüntü ve kayıtlar, sadece merkez kontrol odası görevlilerince izlenebilmektedir. Kayıtlar, başka bir kimsenin göremeyeceği ve kayıt altına alamayacağı bir ortamda muhafaza edilmektedir.

IV- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde “ışkenceye karşı sıfır tolerans” politikasını hayata geçirerek ışkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

İzmir 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu ışkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa ışkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa ışkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmî veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

V- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden, adı geçen Kurumda bulunan hükümlü ve tutuklulardan bazıları tarafından, havalandırma bahçelerine kamera sistemi takılmaması yönünde talepte bulunulmuş ise de, söz konusu kamera sisteminin firar ve benzeri müessif bir olaya veya güvenlik zaafiyetine meydan verilmemesi, kamera montajının sadece havalandırma bahçelerini görecektir şekilde yapılmış olması ve güvenlik önlemlerinin artırılmasının sağlanması amacıyla kurulması nedeniyle, taleplerin uygun görülmediği anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan